

Turisztikai tevékenységek ösztönzése 2013-ban

2013. november közepén jelent meg a Turisztikai tevékenységek ösztönzése című rendelet. A támogatási kérelmeket november 25-től december 20-ig lehet benyújtani az illetékes LEADER Akciócsoportokhoz papír alapon. A Vértes-Gerecse Közösség területén maximum 10 000 000 Ft támogatás igényelhető. November 11-én, Vértesbogláron a témával kapcsolatban tájékoztató fórumot tartottunk, ahol a résztvevők több kérdést is feltek az előadónak. Újdonság, hogy nem szükséges építési beruházását megvalósítani, ha valaki csak eszközöket szeretne vásárolni. Felhívjuk azonban a figyelmet, hogy a megvalósítás határideje nagyon rövid, hiszen 2014. december végéig el kell készülnie a fejlesztésnek, és az utolsó kifizetési kérelmet 2015. január 31-ig be kell nyújtani. Tehát fél évnél nem lesz több a beruházásra szánt idő.

Döntés a 2013-ban benyújtott LEADER pályázatokról

2013. november 27-én tartotta Elnökségi ülését Kömlődön a Vértes-Gerecse Közösség. A júniusban beérkezett 113 LEADER kérelemből 99 kérelem került jóváhagyásra, melyekről a döntés is megszületett. A HVS felülvizsgálatakor és a LEADER Terv elfogadásakor közel 370 000 000 Ft állt rendelkezésre. Egyesületünknel június 26-ától volt lehetőség benyújtani a pályázatokat az MVH elektronikus felületén, és még aznap este 20:00 órakor a felület lezárult, hiszen a rendelkezésre álló forrás kétszeresére érkezett be igény. Munkaszervezetünk a következő napokban meg is kezdte a pályázatok ügyintézését, melyet szeptember elején elvégzett.

A kömlődi Elnökségi ülésen 448 101 453 Ft állt rendelkezésre, melyből gazdaságfejlesztésre 298 839 919 Ft, míg a szolgáltatásfejlesztésre 146 828 980 Ft került lekötésre, hogy az összes LEADER forrás tekintetében a kötelezően gazdaságfejlesztésre fordított 45%-os arányt tartani lehessen. Az elnökség kérvényezte a túlkötelezettség vállalást, hogy valamennyi megfelelő pályázatot támogatni lehessen. A nyertesek részére még decemberben küldeni fogjuk a támogató határozatot, melynek átvételétől számítva 6 hónapon belül kell az első kifizetési kérelmet benyújtani az MVH felé.

Konzultáció, fórum a turisztikai pályázati lehetőségekről

November 11-én, Vértesbogláron, az IKSZT épületében került sor tájékoztató fórumra a III. tengelyben utoljára kiírt turisztikai rendeletről. Már november 4-re ígérték, hogy megjelenik, ezért a fórum időpontját ehhez a dátumhoz közelítettük. A rendelet aláírásáról csütörtökön (11.07-én) kaptunk értesítést, ebben a véglegesnek tekinthető rendeletet is megismerhettük, erről tartott tájékoztatót Schusster Margit. A fórum előtt egyéni konzultációra is volt lehetőség, többen éltek is vele.

15 órakor kezdődött a meghirdetett tájékoztató fórum, amelyen 14-en jelentek meg. Voltak pályázatiírók, vállalkozók, magánszemélyek, de képviselték magukat az önkormányzatok is, akik (amelyek) közül már egyeseknek vannak megkezdett, EMVA támogatásból nyertes projektjeik, illetve olyanok is, akik most először szeretnének benyújtani turisztikai pályázatot. Ennek ismeretében a teljes rendeletet ismertetésre került.

A tájékoztató után inkább tisztázó kérdések merültek fel a rendelettel kapcsolatban. Sajnos azoknak az ügyfeleinknek, akiknek folyamatban lévő LEADER kérelmük, illetve előző körben nyertes, de még le nem zárt beruházása van, nekik nem lehetett egyértelmű választ adni, hogy adhatnak-e be ezek folytatására, befejezésére új kérelmet, mert a rendelet 13.§ (1) bekezdése nem volt egyértelmű e tekintetben. A fórum után megkaptuk a munkaszervezethez ezirányú kérdésünkre a választ, azt továbbítottuk az eddig érdeklődőknek, hogy más jellegű tevékenységre adhatnak be a folyamatban lévő fejlesztésekre megint kérelmet. Ugyancsak tájékoztattuk ügyfeleinket a 185/2013 számon megjelent MVH Közleményről, és az ehhez kapcsolódó formanyomtatványok elérhetőségéről. Szokás szerint, küldtünk egy segédletet, ellenőrzési listát, hogy minden pályázó leellenőrizhesse, vajon minden dokumentumot csatol-e kérelméhez. A munkaszervezet továbbra is szívesen válaszol a felmerülő kérdésekre személyesen, telefonon, vagy akár e-mailben is.

Tanuló vidéki tájak konferencia

Az MNVH LEADER Szakosztálya szervezésében voltunk vendégei, és aktív résztvevői a nemzeti konferenciának és szakmai találkozóknak, ahol 2 napon keresztül a vidékfejlesztésben érintett szervezetek közös gondolkodással igyekeztek felvenni a fonalat, amely a kihívást jelenti ma a vidék fejlődése, de legalább az elkövetkező évek túlélése szempontjából. Már a meghívóban szereplő előadások témái is különlegesen, figyelemfelkeltők voltak. Az akciócsoportok munkatársain kívül jelen voltak még agrárkutatók, pályázatírók, agrárkamaraik és IKSZT munkatársak is.

Az első napon Dr. Mezőszentgyörgyi Dávid – MNVH főtitkár - rövid bevezetője után Györffy Gábor – aki a 2 nap narrátora is volt – szemléletesen vezette fel előadását, amelynek fő gondolata: honnan jöttünk – merre tartunk? Amikor az Unióba léptünk, sok mindent felvállaltunk. Terveztünk, fejlesztéseket indítottunk az EU elvárásai szerint, de a ciklus közepén bekövetkezett világgazdasági krízis a 2004-ben tett EU-s ígéreteket keresztülhúzta, és 2007-től új szabályozás lépett életbe. Igazából nem a pénzünket, hanem a céljainkat vették el ezekkel a módosításokkal. Ezen a cikluson túljutva 2014-től ismét újfajta szemléletmóddal, és intézkedéscsomagokkal állunk szembe, ami a tagállamok tervezését is nagyban megnehezíti. Ezért olyan általánosan megfogalmazott ma még minden operatív program, amely a 2014-20-as időszak tervezésére vonatkozik.

Wachter Balázs is nagyon szemléletes előadást tartott az ideális vidéki életről, amelyet egy német gyermek rajzkönyvből kiválasztott illusztrációkkal mutatott be. A mátrix, amely a probléma/megoldási lehetőségéből indult ki, nem volt célravezető az előző ciklusban. Hiányzott belőle a szükségletek megfogalmazása. Ezt korrigálja a mostani Vidékfejlesztési Program. Nagy gond, hogy a bérolló a vidék-város között nagy. Kérdés, hogyan lehetne a béreket – és a jövedelmezőséget - vidéken emelni? Megfelelő szabályozás nélkül ez nem lesz megoldható, mondta az előadó. A Partnerségi Megállapodásban vannak erre vonatkozóan felvetések, mint probléma, de a megoldások megfogalmazása elmarad, csak irányvonalak lettek kijelölve. A 3 ajánlott módszer közül a HACs-oknak kell majd választaniuk. A HVS fogja megfogalmazni ennek alapján az eszközöket.

Ezek után érintőlegesen bemutatta az előadó, melyik Operatív Programban milyen szinten és hangsúllyal jelenik meg a vidékfejlesztés a CLLD-n keresztül. A közösségvezérelt helyi fejlesztésekről készült az Európai Bizottság által elkészített útmutatás a tagállamoknak segédlet képpen, de ezekből is több lehetséges alternatíva látszik, amely nem egyértelmű még a hazai tervezésben. Leginkább a Területfejlesztési OP-ban jelenik meg meg, mint tematikus CLLD: helyi termék előállítás + falusi turizmus + falumegújítás. A minőségen van a hangsúly, és a gazdaságfejlesztésen. A GINOP-ban a turisztika jelenik meg, a KEHOP-ban a természet-, környezetvédelem. A Közlekedési OP szerinti tervekben nő a kerékpáros útvonalak száma, viszont amik hátrányban lesznek, azok a 2 és 3 számjegyű útvonalak lesznek. Viszont lehet települések közötti utak fejlesztésére számítani.

Ebéd után vitaindítók hangzottak el a folytatáshoz, amellyel a találkozó kerekasztal beszélgetéssé alakult. Tar Gyula vitaindítójában a területfejlesztés/vidékfejlesztés kérdéskörét feszegette. Példát mutatott be az EU forrásokkal történő fejlesztésre (a diktált elvárások/ mennyiben szükségesek a probléma és a pályázó célkitűzéseinek) és felvázolta az IKSZT rendszert az előző és következő ciklus esetében. Az IKSZT-ékre szükség volt, és van, de a hogyan, mit kell támogatni kérdéskör még kimunkálás alatt van. Az elképzelések szerint többfunkciós közösségi terekre lenne szükség, ahova más projektek is bevihetőek, és azokból lehet finanszírozni a működtetést.

Dr. Finta István vitaindítójában a vidék problémáiról, és fejlődési lehetőségeiről összegezte a Vidékfejlesztési Programot. Fontosnak tartja az integrált programokat (ezekre +10% támogatás is járna), amelyeknél logikai és funkcionális kapcsolat van.

A második napon Ausztriából (Graz mellől) érkezett előadó – Dr. Cristian Krotschek - aki VULKANLAND térség 15 éve tartó fejlesztésével egy speciális térségfejlesztési mintát mutatott be a jelenlévőknek. Bemutatta a térség adottságait 1998-tól napjainkig, amely kezdetekben a leghátrányosabb térség volt Ausztriában, ahol az ottani lakosság 80%-a maga is alkalmatlannak tartotta a térséget a fejlődésre, ezért elvándoroltak. Mostanra elégedettek az emberek, emiatt megemelkedett a lakosságszám. Virágzó a gazdaság, elismert termékek jellemzik. 2013-as értékelésben a 2. legfejlettebb térséggé fejlődött. PR jelszavuk: minden egyes ember legyen a térségük nagykövete (megteheti, mert jól érzi benne magát).

Az egykori folyamatfejlesztő mérnök mára a térség szóvivője lett, az elmúlt 15 év alatt felhalmozott tapasztalatait is megosztotta a jelenlévőkkel.

Ezek a következők:

- A közösség ereje a vidékfejlesztésben erősebb hatást ér el, mint városokban a pénz. Csak a helyiek képesek a jövőkép megfogalmazására és partnerek bevonásával a megvalósításra. A közösen kialakított jövőkép az egyéni cselekvéseken keresztül vezet a fejlődéshez. A célokat szem előtt tartva a problémák is megoldódnak.

-A fizikai, mennyiségi növekedésnek határai vannak, de a minőségnek nincs.

-Vulkanlandban minden egyes projektnek térségi hatása is van, miközben egyéni érdekeket is szolgál. Nem helyes a „zászlóshajó” projekttervezés/ megvalósítás, mert az nem a közösség, hanem egy szűk csoport érdekeit szolgálja. Pl. a magyar wellnessfürdők esete, ahol mindent egy helyen kap meg a turista, onnan ritkán mozdul ki, ezáltal más települések szolgáltatóira nincs hatással.

Projektzáró filmbemutató volt Gánton a Fecskepalotában

A Szép Jelen Alapítvány a Magyar Turizmus Zrt. által kiírt akadálymentes turisztikai projekteket támogató felhívására nyújtott be pályázatot, melyre 500.000 Ft értékben nyertek el támogatást. Ebből a Vértesi hegység egy részén működő akadálymentes szolgáltatásokat bemutató „Vértesi Éden” kisfilmek készültek el. A kisfilm a Vértest hivatott más szemmel bemutatni hazai és külföldi turistáknak. Azoknak készült, akik akadálymentesített környezetet tudnak csak igénybe venni kikapcsolódásukhoz, pihenésükhöz. A Gánton, Csákváron, Majkon, Mórton, Várgesztesen forgatott kisfilmek településenként egyenként is hasznosíthatóak PR célokra, de elkészült az 5 települést együttesen bemutató összefoglaló is, amelyből van magyar és angol feliratos is. Így mozgáskorlátozottakon kívül a vakok, siketek is megismerhetik a filmet. CD-én átvehették a résztvevők, a honlapjukra is felteszik, illetve linken fogják továbbítani a partnereknek, más szervezeteknek, hogy minél több helyre továbbítható legyen az ismeretterjesztés érdekében. A film bemutatójára egyesületünk is meghívást kapott régi együttműködő partnerünktől és tagunktól.

A rendezvényen jelen volt a támogató részéről Mártonné Máthé Kinga belföldi igazgató, a Magyar Nemzeti Üdülési Alapítványtól Nagy Anna szóvivő, és 17 partnerük képviselője, akik ebben a „Vértesi Éden” projektben valamilyen formában a film elkészülését és az akadálymentes turizmus összefogását segítették elő. Partner volt a térségben tevékenykedő 2 TDM szervezet is, de helyi szállásadók, vendéglősök, borászok, önkormányzatok, múzeumok is.

Először Orbán Péter - a Szép Jelen Alapítvány elnöke - ismertette a projektet, bemutatta azt az utat, amit az elmúlt 20 évben már megtettek a beteg, valamilyen egészségügyi problémával küzdő sérült emberek üdültetése érdekében. Az elmúlt évek nehéz gazdasági időszaka az ő célcsoportjukat érintette talán a leginkább, ezért a szálláshely és a szolgáltatások kapacitásának jobb kihasználtságának fokozása érdekében új utakat kellett keresniük. 2 éve bekapcsolódtak az Erzsébet Üdültetési Programba, amellyel elérték, hogy a Fecskepalota kihasználtsága szinte folyamatosan biztosítva van. Szót kapott a támogatón kívül Nagy Anna is, aki a jelenlévőkkel ismertette az Erzsébet Üdültetési Programot, illetve az elmúlt két év eredményeit. Nagyon hasznos információkhoz jutottunk, amelyet a sajtó jelenlévő képviselői továbbadhatnak a nagyközönségnek. Ezáltal talán jövőre még több hátrányos helyzetű család, gyermek, sérült ember tud minimális összegért 1-1 hetes turnusokat igénybe venni az ország 50 településén. A film készítője is jelen volt, aki szakmai tapasztalatait osztotta meg a megbízóval, és így közös koordinációs munkával sikerült egy látványos és hasznos filmet elkészíteniük.

IKSZT-k mentorálása című programsorozat

Süttöre érkezett a Nemzeti Művelődési Intézet IKSZT-k mentorálási programja. A téma ezúttal az ifjúsági közösségek fejlesztése volt. A Vértes-Gerecse Vidékfejlesztési Közösséget Schamberger Dóra, a munkaszervezet vezetője képviselte a november 5.-i rendezvényen. Süttö a Gerecse és a Duna ölelésében helyezkedik el, első okleveles említésével egy 1295-ös adománylevélben találkozunk. A török uralom után elnéptelenedett a falu, később dunai svábok telepedtek a területre. A település jelentős természeti értéke a mészkő, mely kőfaragásról tette híressé Süttőt. Olaszországból érkeztek azok a mesterek, akik meghonosították a mesterséget, ezt később az ide települő németek is átörökítették.

Jelenleg 15 helyi vállalkozás foglalkozik kőfeldolgozással, hiszen a süttöi kő állja legjobban az időjárás viszontagságait, itt található Közép-Európa legnagyobb kőfejtője. A helyi IKSZT-könyvtár története is ide nyúlik vissza. Az épületet az Áprily család építtette kőfaragó műhelynek. 1926-ban, amikor villany érkezett a településre az épület egyik felét hengermalommá építették. Az IKSZT beruházására 47 millió forintot nyertek, az építkezés azonban csak a könyvtár és egy oktatóterem kialakítását, működését fedezte. További pályázati források kellene a nagyobb terem belső kialakítására, ahol jelenleg a helyiek által összegyűjtött tárgyi emlékek, szőttek, konyhai eszközök, mezőgazdasági használati tárgyak kerültek kiállításra. A polgármesteri köszöntő és a település bemutatása után Monostori Éva ifjúsági közösségfejlesztő és IKSZT mentor tartott bemutatót közösségfejlesztő munkáiból. Olyan jó gyakorlatokat hozott, ahol a fiatalok maguk fedezték fel igényeiket és alakították ki saját közösségüket. A komáromi Mag-Házban például már több ilyen önálló és öntevékeny ifjúsági csoport is működik. A bemutatót videókkal, kiadványokkal színesítette. Az egyik ilyen csoportmunka egy közösségi gazdaság és vállalkozásfejlesztés volt: „Kézembe vehetem a sorsom”, mely a képzés végére egy innovatív véleményformáló csoport lett. A bemutató és a jó példák után, két fiatal IKSZT vezető, az etei Garamszegi Balázs és a kocsi Zsombók Erika tárta fel ötleteit. Etén barkács szakkör, Kocson helyi blogger klub alakul majd.

IKSZT-k mentorálása Tardoson

Tardosra érkezett a Nemzeti Művelődési Intézet IKSZT-k mentorálási programja. Tardos a Gerecse völgyében fekvő szlovák nemzetiségű község. Lócki Ferencné, az IKSZT vezetője bemutatta a település múltját, jelenét. Szó esett többek között a „vörösmárványról”, Malomvölgyről, Fekete Lajosról, Gorba Rádióról. Tardos történelmének, és közelmúltjának áttekintése után a tardosi IKSZT kihasználtságáról, látogatottságáról, programjairól kapott tájékoztatást a hallgatóság.

A vendéglátók bemutatkozása után Nyikus Anna a Komárom-Esztergom Megyei Népművészeti Egyesület elnöke „Helyi érték, értéktár” címmel tartott előadást. Ismertette az érték fogalmát, az értéktár célját, feladatait, valamint az értékek csoportosítását. Anna a szőnyi Petőfi Sándor Művelődési Ház rendezvényein keresztül bemutatta, hogy milyen módon, milyen eszközökkel lehet a közösségeket bevonni az értékek felkutatásába, megőrzésébe.

Perger Gyula a tatai Kuny Domokos Múzeum igazgatója a „Hungarikum törvény” részleteibe avatta be a megjelenteket. Ismertette az értéktárak létrehozásának jelentőségét, a helyi értéktár bizottság szerepét, a hungarikumok kiválasztásának módját. Sotkó Attila Levente a Nemzeti Művelődési Intézet módszertani referense a „Helyi értéktárak feltárásának módszertana” címmel tartott prezentációt, melynek legfontosabb üzenete az volt, hogy mindent a nyilvánosság bevonásával kell csinálni, mert csak így lehet motiválni az embereket, közösségeket. A nap zárásaként Dr. Veres Zoltán, a Komárom-Esztergom Megyei Önkormányzati Hivatal Főjegyzői Titkárságának vezetője ígéretet tett a különböző szervezetek értéktárakkal kapcsolatos koordinációjának megoldására.

Partnerségi Regionális Rendezvénysorozat

Egyesületünk Székesfehérváron vett részt azon a tájékoztató napon, amelyet a Miniszterelnökség, a Nemzetgazdasági Minisztérium, a 2014-2020-as tervezési folyamatban résztvevő szaktárcák és a Széchenyi Programiroda közös szervezésében tartottak meg.

Székesfehérvár Megyei Jogú Város polgármestere köszöntőjében elmondta, lehet, hogy ezen a mostani szakaszon múlik minden, milyen fejlesztések valósulhatnak meg majd a következő 7 évben. A többi előadó is arra kérte a hallgatóságot, ossza meg észrevételét, véleményét az Operatív Programokkal kapcsolatban az NFÜ honlapján, vagy a www.szamitaszavam.hu honlapokon. A szaktárcák elkészítették azokat a stratégiákat, amelyek most véleményezhetők összetársadalmi szinten. Ehhez várják a konkrét javaslatokat is december 15-ig. A folyamat eredményeként véglegesítésre kerül a Partnerségi Megállapodás, amelyet jövő év elején küldenek meg Brüsszelbe, majd ezután 3 hónapon belül az Operatív Programokat is. Várhatóan 2014. májusban kapunk választ a benyújtott dokumentumok megfeleléséről. Ezután indulhat el majd ismét a fejlesztési források kipályázása.

A Miniszterelnökség helyettes államtitkára ismertette a kormányzati célkitűzéseket, majd a Nemzetgazdaság Minisztérium versenyképességért felelős helyettes államtitkára bemutatta a 2014-20-as programozási időszak tervezett programjait, annak struktúráját. Eszerint a 4 ágazati fejlesztési stratégia mellett megjelenik 2 területi OP. Nevesítve lettek a fő célok, a pályázati rendszer átalakításáról is szó esett. Ezek szerint a legszükségesebb esetben lesznek kiírva pályázatok, amit lehetséges, normatív alapon, vagy egyéb egyszerűsített eljárással kívánnak megoldani az adminisztrációs terhek csökkentése érdekében. Ezután részletesen ismertette a Nemzetgazdasági Tervezési Hivatal elnöke Terület és Településfejlesztési Operatív Programot (TOP) és annak prioritásait.

A Szakmai konzultáció előtt Barta E. Gyula, a MAG Zrt vezérigazgatója foglalta össze az eddig elhangzottakat gazdaságfejlesztési aspektusból, miszerint a 60% -os keret, amit erre a célra fordítunk majd a következő 7 évben, milyen újdonságokat rejt majd a pályázóknak. Szerinte egy „aranykor” kezdődik 2014-től, mert minden jó tapasztalatot felhasználnak a következő ciklusban, a rossz, nehézkes gyakorlaton pedig finomítanak. Az eljárásrendeket egységesítik, a minisztériumok fogják az Irányító Hatósági (IH) feladatokat ellátni, elektronikus lesz a pályázás, igyekeznek a legtöbb konstrukcióban előleget is biztosítani a nyerteseknek. Mindehhez segítséget a Széchenyi Programiroda munkatársaitól lehet kérni, akik ágazati szakismeret alapján állnak az egyes ügyfelek érdekében.

A szakmai konzultációra meghívást kapott a VM képviseletében Dr. Mezőszentgyörgyi Dávid, a NAKVI igazgatója is, aki válaszolt a Vidéket érintő kérdésekre, mint a Vidékfejlesztési Program kidolgozásáért felelős szakember. A Jövő héten a Vidékfejlesztés Napja alkalmából V Németh Zsolt ismét tájékoztatót tart a HACS-ok részére a további rájuk váró feladatokról, melyről következő Hírlevelünkben tudunk beszámolni.

Operatív Programok társadalmisítása

Ezúton tájékoztatjuk Önöket, hogy a 2014-2020-as operatív programok társadalmi egyeztetésének határideje meghosszabbodott. A dokumentumokkal kapcsolatos észrevételeket, javaslatokat 2013. december 15-ig várják a www.nfu.hu honlap partnerségi aloldalán (www.nfu.hu/forum_pate/29) kialakított internetes fórumon.

Duna menti vidékfejlesztési konferencia Komárno-ban

A Komáromi Régiófejlesztési Ügynökség, valamint a Kárpát-Régió Üzleti Hálózat közös szervezésében került sor az első Dunamenti Vidékfejlesztési konferenciára Komárnoban. A konferencia lényege volt, hogy a Duna két oldalán tevékenykedő szervezetek bemutatkozzanak, és a résztvevők megismerkedjenek vidékfejlesztési tevékenységeikkel. Így többek között Magyarországról a Vidékfejlesztési Minisztérium és a Nemzeti Agrárgazdasági Kamara munkatársai vázolták fel tevékenységüket. Szlovákiából a Baross Gábor Tervet mutatta be egy gazdaságfejlesztési szakember. Rávilágított azokra a magyarországi jó példákra, melyekből tanulhatna Szlovákia is a jövő tervezésével kapcsolatban. Jónak találják a magyarországi falugazdász hálózatot, melyet az Agrárkamara segítségével hamarosan be is fognak vezetni, hiszen nincs egy szervezet, aki a gazdákat segítené. A Gazda Polgári Társulás, mint civil szervezet is ezért jött létre, hogy a szlovákiai magyar gazdákat egy szervezetbe tömörítse, és az érdekeit képviselje.

Meghirdették a 2014-es országos konyhakert-művelési programot

Egyre többen tartják fontosnak, hogy minél jobb minőségű és egészséges élelmiszert termeljenek meg maguknak és minél több település kapcsolódjon be az idén már országos méretűvé szélesedett konyhakert-művelési programba - mondta Fazekas Sándor vidékfejlesztési miniszter pénteken, Karcagon, a Magyarország legszebb konyhakertje elnevezésű mozgalom 2014-es meghirdetése alkalmából tartott sajtótájékoztatóján.

A konyhakertek ápolása, gondozása azért fontos, hogy fenntartsák az adott tájra jellemző termelési kultúrát, átadják a követésre méltó művelési hagyományokat és biztosítsák az őshonos, ritka növényfélések továbbélését - húzta alá a szakminiszter. Fazekas Sándor emlékeztetett: csaknem 200 ezer hektár elhanyagolt zártkert van ma az országban, ami a termesztésbe vonva jelentősen növelhetné a családok önellátását idényzöldségben, gyümölcsben.

Kovács Szilvia, Karcag alpolgármestere, a kezdeményezés ötletgazdája elmondta, az idén 60 településről 939-en vettek részt a karcagi minta alapján megszervezett Magyarország legszebb konyhakertje elnevezésű programban. A hagyományos népi kertkultúra felélesztésére hivatott programhoz öt kategóriában lehetett csatlakozni, így az erkélyen kialakított, az 50 négyzetméter alatti, illetve feletti alapterületű, valamint zöldséges és gyümölcsös zártkert megművelésével. A csatlakozó települések között voltak Karcag határon túli testvérvárosai - a felvidéki Szepsi, az erdélyi Székelykeresztúr és a délvidéki Bácskossuthfalva - és megrendezték a versenyt a szerbiai Temerinben is. Külön öröm, hogy a lengyel testvérváros, Krosno Odrzanskie nemrég csatlakozott a programhoz, és 2014-ben a településről kiindulva, magyar példára országosra terjesztik a versenyt – mondta Kovács Szilvia.

A legtöbb nevezés - szám szerint 101 - Nagykanizsáról érkezett, de élénk volt az érdeklődés Jászapátin, Karcagon, Csongrádon, Encsen és Komlóskán is. Korosztályi megoszlást tekintve a legfiatalabb versenyzőként egy négyéves bagyi gyermek, míg legidősebbként egy 95 éves karcagi férfi művelte a kertet.

A vetélkedésbe több óvodáscsoportot, valamint általános- és középiskola tanulóit sikerült bevonni. A szervezést és lebonyolítást sok településen a helyi kertbarát kör végezte, míg Bagon és Fonyódon kifejezetten a verseny miatt hoztak létre ilyen civil szervezetet.

Az idei versengésben Magyarország legszebb konyhakertje elnevezésű díjra 35 település 69 kertre tett javaslatot. Az országos zsűri végül 24-nek ítélte oda az elismerést, amely egy gratuláló oklevél mellett Györfi Sándor Munkácsy-díjas, érdemes szobrászművész kisplasztikája volt. Kovács Szilvia szólt arról is: bíznak abban, hogy jövőre jóval ezer fölé emelkedik a résztvevők száma. A 2014. év újdonsága, hogy a kertművelőknek a kert madárbarát kialakítását is meghatározzák feladatként. Kovács Szilvia a sajtótájékoztatóján a gyermekek számára kedvcsinálóként országos rajzpályázatot hirdetett. A legfiatalabb korosztály bevonása azért fontos, mert a kert művelése megalapozza a föld szeretetét. A környezettudatosságra nevelést nem lehet elég korán elkezdeni. A gyermekek a szülőkkel, nagyszülőkkel együtt rendezik a kertet, látják el a családot friss, lehetőleg vegyszermentes idényzöldséggel – mondta az ötletgazda. A saját veteményes gondozása a gyermekek számára is egyfajta élmény, annak sikerével, és néha – ha az időjárás közbeszól – annak nehézségeivel együtt.

A települések 2014. február 28-ig csatlakozhatnak a jövő évi konyhakert programhoz.

(MTI, Vidékfejlesztési Minisztérium Sajtóirodája)

Fontos a magyar termékek népszerűsítése

Fazekas Sándor vidékfejlesztési miniszter köszöntötte a Magyar Termék Nonprofit Kft. által szervezett konferencia résztvevőit. A magyar termékeket népszerűsítő eseményen a miniszter igen fontosnak nevezte a hazai, kiváló minőségű élelmiszerekről szóló konferenciát, hiszen már ma is rengeteg kézműves magyar termék van a piacon, amelyeket egyre többen vásárolnak. A magyar termékek piacán rendet kellett tenni, hogy a vásárlók választani tudjanak a magyar és az import termékek között – mondta a miniszter. Erre nagy igény volt, a tárca a magyar termék rendelettel tiszta jogi helyzetet teremtett. A jogszabály nagy lehetőséget ad vásárlónak és gyártónak egyaránt, hiszen egyre több a tudatos vásárló, akik az ízletes, jó minőségű, és nem a silány termékeket keresik.

A szaktárca egyebek mellett a csabai kolbász és a hízott libamáj termékeket népszerűsítő kampányba kezdett, a mai napon pedig a Tokaji Borecet Kft. századikként kapta meg a védjegyhasználati jogot.

(Vidékfejlesztési Minisztérium Sajtóirodája)

Héreg – Hósi emlékművek és környezetük rendbetétele

A fejlesztés tárgya volt a település központjában található római katolikus templom körüli terület rendezése. Itt található két hósi emlékmű is, ami a megsüllyedt lépcső és az elvadult növényzet miatt nagyon nehezen megközelíthető. Az emlékművek felülete nagyon lekopott volt, ezért ezek felújítása is a fejlesztés tárgyát képezi. A liget faállománya is elég rossz állapotban volt. A felújítás részét képezte a két emlékmű felújítása, csiszolása, a ligetben a zöldfelület felújítása, egynyári virágok ültetése és új fák ültetése, a templom másik oldalán egy tardosi kőből készült szökőkút kihelyezése. Padokat és hulladékgyűjtőt helyeztek ki a térre. A templom körüli támfalat is felújították, és új lánckorlát kerítést tettek a régi drótkerítés helyett. Az új parkot 2013. október 12-én avatták fel a Baráti Lovastalálkozó alkalmával.

Neszmély - Kézműves közösségi alkotóház kialakítása

A Neszmélyi Református Egyházközség 2011-ben benyújtott, és 2012 májusában támogatásban részesült LEADER pályázatában tervezett régi parókia épületének felújítása 2013 nyarán elkészült. Az átadó ünnepséget, mely egyben hálaadó istentisztelet is volt, 2013. november 10-én tartották a református templomban. Az egyházközség 3 750 000 Ft támogatást nyert el az UMVP LEADER jogcímen belül a Vércse kincse értékek megőrzése, bemutathatósága célterületen belül. Az istentiszteleten Molnár István gondnok ismertette a teljes felújítási folyamatot, melyben megköszönte a sok önkéntes munkát, a támogatásokat és a segítségeket. A felújított épületet sajnos az idei árvíz sem kímélte, hiszen a falak több helyen megrepedtek, melyeket javítani kellett. Köszöntőt mondott a település polgármestere és Czunyiné Bertalan Judit kormány megbízott is. Műsort adott a neszmélyi Férfikórus és az általános iskola diákjai is. A résztvevőket szeretetvendégségre invitálták az istentisztelet után. A felújításra szoruló épület teljes belső felújítását, padozat cseréjét, vizesblokk és fűtés korszerűsítését is elvégezték a mai normáknak megfelelően. Kiállító helyiségeket alakítottak ki. A felújított parókia újragondolt funkciót nyert, hiszen egy élő kézműves ház életre keltése valósult meg. Közösségi teret nyújt a református vegyes és férfi énekkar próbáinak, gyülekezeti alkalmaknak is. Neszmély Község Önkormányzatával együttműködve kiállító teret biztosít majd a helyi tárgyi és szellemi hagyományoknak "Neszmély 1000 éve" című gyűjteményes kiállításnak. Szöszmötölő kézműves műhelyeket alakítanak ki a helyi kézműves hagyományok megőrzésére és bemutatására. A helyben élő kézművesek alkotódélutánokat tartanak, nyáron pedig táboroknak biztosít helyet kézműves és honismereti tartalommal.

Csákberényi játszótér átadása

A település első játszótérét alakították ki pályázati támogatás segítségével a Fejér megyei Csákberényben, így a helyi gyerekek számára először hoztak létre olyan helyet, ahol különféle szabadterei játékok várják őket. Csákberény sportegyesülete 2012 novemberében nyújtott be támogatási kérelmet játszótér kialakítására. A községben eddig még nem volt közcélú játszótér, ezért már mindenki nagyon várta, hogy legyen egy ilyen hely a csákberényi gyerekeknek. A fejlesztés helyszíne a Merán Park volt, ami egy füves, fákkal övezet terület. A játszótéren elhelyeztek egy rugós mérleghintát, fémgerendás kétülékes hintát, rönkhomokozót, hármass nyújtót, kötélpályát, többirányú játékvárat, függeszkedő keretet, valamint rönk szegélyt az ütéscsillapító homok köré. Az átadó ünnepséget november 13-án tartották meg a 2013-ban született gyermekek köszöntésével egybekötve. A parkban egy tulipánfát is elültettek, és minden gyerek nevével ellátott szalagot kötöttek a fiatal csemetére. A kezdeményezéssel egy hagyományt szeretnének teremteni.

Kocs – „Szebb legyen otthonunk Kocs”

2013. november 09-én tartották Kocson a helyi IKSZT átadó ünnepséget csakúgy mint a 2012-ben benyújtott „Szebb legyen otthonunk Kocs” című beruházás megvalósítását is.

Az átadó ünnepség a rossz időjárási viszonyok miatt nem a szabadban hanem a régi kúria épület még fel nem újított részében került megtartásra. Bódis Jánosné a község polgármester ünnepi beszédében köszöntötte a szép számmal megjelent közönséget. Megtudhattuk, hogy a kúria épülete régen postaállomásként funkcionált, és jelentős szerepet töltött be a település életében. A több száz éves épület felújítására, és a közösségi tér kialakítására még 2009-ben benyújtott be pályázatot az önkormányzat. A megvalósítás során a főépület és a nyugati szárny felújítását történt meg. A felújítás megkezdése elhúzódott mivel a épület maga, országos védelem alá tartozik, így a beruházás megkezdése előtt szükséges volt az Örökség Védelmi Hivatallal is egyeztetnie a pályázónak.

A 2012-ben benyújtott „Szebb legyen otthonunk Kocs” című fejlesztés átadója is most zajlott Kocson. A majdnem 16 millió forintos támogatásból a horgásztó környezetének felújítása, Szabadság téri sétány, terméskő támfal helyreállítása, és a Kis utcai kút restaurálása valamint pihenőhely kialakítása történt meg.

A Kákics Kulturális Egyesület LEADER pályázaton a „Vércse kincse” értékek megőrzése és bemutatthatósága célterület „Az én vidékem gazdagsága” című programjának második klubfoglalkozása tartotta 2013. november 7-én 09. 00 órakor, a Csanádi Imre Általános Iskolában, Zámolyon

Tárnok Ákos a Kákics Kulturális Egyesület nevében köszöntötte az előadókat, és a közönséget. A Bartók szakálla című műsor ötletadója Bartók egy fiatalkori fényképe, melyen szakállal látható. A kép a zeneszerző országjáró, népzene gyűjtő időszakában készült. 1931-ben a 44 hegedű-duóban - csodás gyöngyszemekben foglalja össze Bartók országot járó tapasztalatait. Bár a művek csupán két hegedűre íródtak, mégis ezer szállal kapcsolódnak más kultúrák, más hangszerek, más emberek létéhez. Ebből a rengeteg szálból csillantott meg néhányat a csákvári Szakály Szilvia és Bódi Árpád csellóval, hegedűvel, brácsával, zenetörténeti és szubjektív véleményekkel kiegészítve, élményszerűvé és érthetővé téve Bartók nem mindennapi zenéjét. Bódi Árpád interaktívvá tette a műsort, a tizenéves gyermekek énekeltek kánonban, valamint bemutatták, hogy milyen is a pentatónia. Természetesen Bartók Béla élettörténetének – dióhéjban való – bemutatása sem maradhatott ki a műsorból. Az előadás után autogramokért ostromolták a tinédzserek az előadókat, ezzel is igazolva, hogy tetszett nekik a műsor. Tárnok Gyula festő, grafikus fejér megyei parasztházakból ihletett képei az egyesület székhelyének folyosóján lesznek láthatóak a nagyközönség számára.

A festő a Budapesti Képző-és Iparművészeti Gimnáziumba, ahol Csebi Pogány István tanítja festésre, rajzolásra és Somogyi József Kossuth díjas szobrászművész keze alatt tanulja a mintázást. Itt a rajzolás és a festés mellett művészi szinten tanulta ki a fotózást. A 70-es évek hozzák meg jelentősebb akvarell alkotásait és ugyancsak ezt a korszakot fémjelzi számos grafikája szénell. Kisebb szünet után a 90-es években, majd főleg a nyugdíjba vonulása után kezdett újból festeni, rajzolni. Igen sok ihletet merített külföldi útjaiból. Meghatározó élménye volt két ecuadori útja, melyben a szemlélődő ember jellegzetes Tárnok Gyulai perspektívái képviseltek festményein, grafikáin.

A festő paraszti emberábrázolása realiztikusan adja vissza a falusi ember emocionális voltát. A szenvedés, a munka, a nélkülözés, de mindamelllett az öröm és a megbékélés arcvonásai olvashatóak le a festő és grafikus képeiről. A kiállítás nézői évtizedeket mehetnek vissza a vidékünk paraszti miliójébe, oda kaphatnak bepillantást. Az audio-vizuális program komplett, a vidék múltjába kalauzoló élményt nyújtott az érdeklődőknek.

Pályázatfigyelő

Fiatalok vállalkozóvá válásának támogatása a konvergencia régiókban

TÁMOP-2.3.6.B-12/1/1-12

(könnyített elbírálású pályázat, régióként két alprogrammal)

A pályázatok módosult benyújtása 2013. november 4-től lehetséges - elbírálása folyamatos. A pályázat elutasítása esetén a benyújtási határidőn belül lehetőség van új pályázat benyújtására.

NFÜ - Társadalmi Megújulás Operatív Program keretében meghirdetett pályázat célja - a vállalkozásalapításhoz és indításhoz szükséges források támogatása - Az életképes üzleti ötlettel rendelkező fiatalok támogatása üzleti tervük megvalósítása érdekében.

Pályázhat: A TÁMOP-2.3.6.A-12/1. konstrukcióban résztvevő fiatal(ok) által létrehozott vállalkozás pályázhat: Az üzleti terv jóváhagyását követően, de a pályázat benyújtását megelőzően maximum 3 hónapja alakult vállalkozások pályázhatnak.

Támogatott tevékenység: az min 3 éves üzleti tervben szereplő költségekre fordítható a támogatás:

Előkészítés: cégalapítás, kapcsolódó ügyvédi szolgáltatás, a Kötelező engedélyek

Megvalósítás:

- Eszközbeszerzés- Eszközbérlés
- közvetlenül közreműködő személyek foglalkoztatása
- Információs technológia-fejlesztés, online megjelenés, ekereskedelem és egyéb e-szolgáltatások, modern vállalatirányítási és termelési környezet kialakításához kapcsolódó komplex vállalati infokommunikációs fejlesztések, üzleti alkalmazások támogatását is:

a) új hardver,

b) szoftver (beleértve: alapszoftver, speciális egyedi fejlesztésű szoftver),

c) domain név regisztráció, webtárhely egyszeri díja.

• Piacra jutás támogatása

• Képzéseken (akkreditált) részvétel

o Tanácsadás (10%-ig)

o Anyagbeszerzés: a vállalkozás létrehozásához, működése megkezdéséhez

o Könyvelés

o Tájékoztatás és nyilvánosság

A projektköltség minimum 30%-át, de maximum 50%-át személyi jellegű ráfordításra kell fordítani.

Támogatás formája: Vissza nem térítendő

Támogatás mértéke: Vissza nem térítendő támogatás, az elszámolható összköltség legfeljebb 90 %-a.

Támogatás összege egyéni vállalkozó/mikrovállalkozás: legfeljebb 3 M Ft.

Társasvállalkozások maximum 6.M Ft abban az esetben, ha az alapítók közül legalább 2 fő sikeresen részt vett a TÁMOP-2.3.6.A konstrukcióban.

Az igényelhető források kerete régióként meghatározott

Közreműködő Szervezet: ESZA Társadalmi Szolgáltató Nonprofit Kft (ESZA Nonprofit Kft.)

Eseményfigyelő

2013. december 1. – Szomód, Adventi Hangverseny a Római Katolikus Templomban 17 órai kezdettel, fellép a Vox Femina kórus és a Szomódi Énekkar

2013. december 8. – Csákvár, Adventi gyertyagyújtás és Mikulásvárás

2013. december 1., 8., 15. – Tarján, Adventi vasárnapok, szervező: Baráti Kör

2013. december 15. – Tarján, Pohárköszöntés, forralt bor, szervező: Bacchus Bortársaság

2013. december 14. – Vértessomló, Falukarácsony, helyszín: Művelődési Ház

2013. advent 2. vasárnapján délután 16.00-tól a Gyermelyi Református Templomban Fekete Nándor orgonaművész ad koncertet. Az est külön érdekessége lesz, hogy a tisztelt hallgatóság nem csak egy teljes teret betöltő, hiteles hangzásban részesül a karzattól a katedrális hangsugárzók által, hanem látványban is, mivel az orgona játszóasztalát az Úrasztala előtt helyezük el. Így láthatják az előadó kéz- és lábjátékát, s ennek köszönhetően az eleve ismert alkotások előtt, a közönség sorai közt sétálva, az ifjú művész érdekes felvezetővel még közérthetőbbé teszi majd a világklasszis műveket.